

תפלת השחר לרבינו רב סעדיה גאון זצ"ל

אנת הו אלואחד אלמתסאני וחדך יא רב אול לה. א
 לכל אול וארפע מן כל ברכה / ואשמך מן גמיע לה. ב
 אלתסאביח לא אלי אנקצי ולא אלי נהאייה ולא
 אלי אחצא. ליס לך מצאהי מן כל שבה ולא
 יסאויך שיא מן גמיע אלצור וליס מתלך פי גמיע 5
 אלמוגודאט ולא אלאה סואך. אנת הו אלמוגוד
 ולא תאני לך ואנת אלאל וליס גירך אלמוטן
 אלאה אלקדים וליס מעך אגנבי. אנת אלאלאה
 אלחי ליס לך מדה פתחצא וחכמתך לם תסתפדהא
 מן אחד וכיף יכון דלך ואנת ינבוע אלחכמה 10
 ומעדן אלמערפה ואנת אלמוקף ולא מוקף לך.

לג. ב אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדְּךָ, אֶחָד מִתְנַשֵּׂא לְכָל
 לְרֵאשׁוֹ, וּמְרוֹמָם עַל כָּל הַבְּרִכּוֹת וְנִעְלָה עַל
 כָּל הַתְּהִלּוֹת, וְגִבּוֹה מִכָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת, לֵאלֹהֵי קִצֵּה
 וְלֵאֲיוֹן סוּף וְעַד אֲיוֹן מִסְפָּר. אֲיוֹן עָרוּךְ אֵלֶיךָ
 מִכָּל דְּמוֹת, וְאֲיוֹן שׁוֹה לְךָ בְּכָל תְּמוּנָה, וְאֲיוֹן
 5 כְּמוֹךְ בְּכָל הַנְּמָצָאִים, וּמִבְּלַעְדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים.
 יֵשֶׁה מֵאֲזוֹ וְאֲיוֹן שְׁנַי לְךָ, וּמַעֲוֹלָם אֶתָּה וְאֲיוֹן
 אַחֵר אֶתָּה. מַעֲנֵה אֱלֹהֵי קִדְם וְאֲיוֹן זֶר עִמָּךְ.
 אֱלֹהִים חַיִּים אֶתָּה וּמִסְפָּר יָמִים אֲיוֹן לְךָ, וּמִשֶּׁךְ
 10 הַחֲכָמָה אֶתָּה וְלֹא נֹעֲצָתְךָ אֶת חָכְם וַיְבִינָהּ.
 וּמִפִּיךָ הִדְעַת וְהַתְּבוּנָה וְלֹא מוֹרָה הוֹרָהּ.

1 כאן פותח אכה: תפסיר צלוה ר סעדיה גאון זצ"ל. אכה הו אללה. אא אלמתסאנא.
 2 אכה ואעלי מן כל מדיח ואשמך וכו', בהתאם לעברית.
 4 אכה וליס לך. 6 אכה פלא אלאה.
 8 אכה אללה אלקדים... אגנביא. 9 אכה אלחק אלחי אלדי ליס... פתחצא או תסתבדא. 10 ינבוע אכה; אא ינבע.

המקורות. א) כתבי יד: אא ב אדב יב טו כד כח לב לו מא טשא ב לא מא. ב) ספרי דפוס שנרשמו באוצר השירה והפיוט ח"א עמ' 396 סי' 8755 וח"ד עמ' 286 סי' 8755. מן המקורות ההם מובאים כאן בציונים אלה: ז = תפוחי זהב. 1623; ל = ליטעראטורבלאטט; ס = סדר התפלות ד"ו 1792; ר = רומניא ב; ש = אילת השחר, 1724; ת = תפלת השחר ל' סעדיה גאון. בלר הבקשה הזאת היא השניה בסדר הבקשות ולא הראשונה. ר מתחיל בפסוק ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך, ולפי עדות שד"ל (ליטבל. יב 488) נמצאה בקשה זו בכ"י פארמא. ובמקום הפסוק הזה כתוב כל הפסוק שלנחמיה ט.ו. אדכח דף יב ע"א מתחיל: "בשמ[ך] רחמנא[ם] אלצלואת[ם] ואל[ת]סאביח[ם] לרבינו סעדיה". בטשא ע"א נמצאה הכתבת הזאת: "נגמרה התפלה. בעזרת שוכן מעלה. לרבינו בחיי הדיין זכר צדיק לברכה". אח"כ באה הבקשה הזאת. ראשית הכתבת רומזת בלי ספק לתפלה של ר' בחיי המתחלת: "נפשי עז תדרכי", וסוף הכתבת לבקשה שלפנינו. טשא ע"א מכיל הכתבת הזאת: "[הד]יין שתי תפלות הידועות באדוננו סעדיה ראש מחיבתא נוחו בגן עדן עם שבע כיתות של צדיקים למרי ורבי יעקב החכם והגבון בן מרי ורבי צדקה נוחו בגן עדן". בסוף אותו העמוד נמצאה עוד רשימה זו: "ולמרי ורבי היבה בן חסן יחיה וירבה חזק". האנשים הנזכרים בכתבת זו הם בלי ספק הבעלים שבעבורם נעתקה הבקשה הזאת. עמוד ב' של כ"ז מה מתחיל: "בשם אל חי וקים" ואח"כ באה הבקשה.

1 ר אתה. ה' חסר בל. 2 כל חסר בש. 3 טשא ונעלה על כל התושבחות וגבוה מכל התושבחות.
 4 לך ואין סוף. וישא ללא קצה ולאין מספר. 5 ש מכל תמונה. אא ב טשא ב ולא כמוך. אב מפסיק בתיבה "ולא". 6 טש ובלעדיך. 7 ש ישן מאז. 8 אדכח טשא ולא זר. 9 אלהים—לך חסר באא.
 10 חכם, עד כאן אדכח.

1. נחמיה ט. ו. 2. דה"א א. כטי. יא. 3. נחמיה ט. ה. 4. תהלים מ. ו. 6. עי' שם יח. לב. 8. דברים לג. כו. 9. איוב כח. יח. 10. עדה"כ "את מי נועץ ויבינהו" (ישעיה מ. יד).

ובמחשבותם ימצאונו כל דורשיה, ואליהם
 קרוב אתה בחדרי רוחם. פי נפשותינו לך
 ב עלינו עדים נאמנים, וגויותינו / יענו בנו
 עדות אמת, ויורנו פי אנחנו
 5 החמר ואתה יצרנו, וכי אתה הבורא
 ומעשה ידך כלנו, ובכל זאת
 אנחנו מודים לך יי אליהנו ואלהי
 אבותינו. אתה אליהנו ואנחנו עבדיך, ולפניך
 פורעים ומשתחווים ומתפללים ומתחננים
 10 ומהללים לישם תפארתך, ומשבחים לך
 בתהלתך, ושואלים מלפניך חיינו
 ולחם חקינו ומדע לבבנו ורפאות
 בשרנו, וסליחות עונינו, ולפדות
 נפשנו מכל צרה, פי ידענו פי כל
 15 תוכל ולא יבצר ממך מזמה. אתה עשית את
 השמים שמי השמים וכל צבאם, בדוק נטית
 אותם, וכיריעה פרשתם וכאהל מתחתם.
 ימינך טפחה אותם על תהו, ועמודיהם ירופפו,
 ויתמהו מגערתך בעודם, וכעשן תמלחם
 20 באחרית, ונגולו פספר השמים וכל צבאם

1. ש ומחשבותם ימצאונו; ס ימצאונו. 2. לסרשת
 בחדרי רוחם למאד. 3. לסרש עלינו לעדים; ת
 עלינו נאמנים. 4. ש עדיות. אא ויורנו.
 6. לש ידיך. 7. לר אנו מודים. ואלהי אבותינו
 חסר בלסרשת. 8. אתה אליהנו חסר בלר; ש אתה
 הוא אדוננו; סת שאתה הוא אדוננו. 9-8. ש
 ולפניך אנו כורעים; לרת אנחנו כורעים. ת
 ותחנונים ומהללים. 12-11. ש ורפאות בשרנו
 ומדע לבבנו; לסרת ורפאות... ומדע... 13. סשת
 עונינו וכפרת פשעינו. 14. לסרשת את נפשותינו.
 וכיריעה מתחתם. 18. לסרשת וימינך. ירופפו, כאן מתחיל דף מז ע"א של אדטן. 19. שת
 (דברים לב, כט). 2. ע' שם ל, יד. 5. ישעיה סד, ז. 6. שם, שם. 15. איוב מב, ב. 16. נחמיה ט, ו.
 17. ע' ישעיה מז, כב. 18. שם מח, יג. ע' איוב כו, יא. 19. ע' ישעיה נא, ו.

אלגארי פי אלהדור ונת אלהי אלקיום אלבאקי
אלי אלאבד ואלי לא נהאיה.

אנת הו אלר״ב אלאלאה אלגאמע מא אלבחר לח א
כאלטוד ומצירה פי כזאין אלגמור אלדי געל
אלרמל תכומא ללבחר רסם אלהר לא יתגאווה. 5
אנת אלמנבע אלעיון פי אלאודיה ומפגר אל-
כלגאן פי אלצואוין ואלמהדי דוי אלבחר. פמן
צות רעדך דא יחפון יא מן אדא זגר אלבחר
תהים אמואגה ותטהר גדראת אלאמיא ותנכשף
אסאסאת אלדניא מן זגרתך ומן נסים ריח גצבך 10
יא ר״ב ונת אלח״י אלקיום אלבאקי אלי אלאבד
ואלי לא נהאיה.

אנת הו אלר״ב אלאלאה אלמגטי דון אלסמאואת לח ב
באלגיום אלמנזל עלי אלארץ אלאמטאר אל-
מנבת אלעשב פי אלגבאל אלמסקיהא אלמא מן 15
עואליהא אלגארס במשיתה פי אלארץ גמיע
אלשגר אלמנבת פיהא גמיע אלכלא אלמכרג
אלעשב מנהא לפעל אלאדמי אלמעטי אלבדר
לזוארע ואלגדי ללאכל. ואן אהבבת בהם שיא
מן ריאחך יבסו ואלעאצף מנהא כאלקשׁ יחמלהם. 20

קמים כגרים במירד. ואתה חי וקיים לעדי עד
ולנצח נצחים.

אתה הוא יי האלהים הפונס
בבד מי הים נוהן באוצרות
תהומות. אשר שמת חול גבול 5
לים קקעולם ולא יעברנהו. המשלח מעינים
בנחלים. ומבקע בצורות יאורים. המשביח
שאון ימים ומן קול רעמך יחפון. רגע הים
ויהמו גליו. ויראו אפיקי מים. ויגלו /
לח. א. 10 מוסדות תבל מגערתך יי מושמת רוח אפה.
ואתה חי וקיים לעדי עד ולנצח
נצחים.

אתה הוא יי האלהים המכסה
שמים בעבים, המכין לארץ מטר.
המצמיח הרים חציר, משקה הרים 15
מעליותיו. הנוטע בארץ עץ כל
פרי. המצמיח מוצא דשא ועשב לעבודת
האדם להוציא לחם מן הארץ. לתת זרע
לזרע ולחם לאוכל. ואם נשפת בהם וייבשו
וסערה פקש תשאם. ומפתדך החפיר לבנון 20

- 1. לשרש המוגרים. 3. אתה, כאן מתחיל אדיב.
אדמא אלהים (מטושטש). הכונס-הים חסר בלר.
6. אא בל יעברנהו. 7. אדלב ומבקייע. 8. אדמא
כמו אא, אבל על הגליון בכתיבה אחרת :
שאון גליהם והמון לאומים. אא אדיב מא ומקול.
9. ל אפיקי הים. 10. ה' - אפך חסר באדיב טו מא
מא לשרשת. 11. הוא חסר בר. אדמא אלהים.
12. להוציא - הארץ חסר באדיב טו לב מא
מא לשרשת. 20. ל וגם סערה.

- 1. מיכה א. ד. 5. תהלים לג, ז. 6. ירמיהו ה, כב.
7. תהלים קד, י. 8. תהלים סה, ח.
9. ישעיה נא, טו. 10. תהלים יח, טו.
11. שם קד, ז. 12. תהלים קמז, ח. 13. שם קד, יג.
14. תהלים קד, יד. 15. שם קד, יג. 16. שם קד, יג.
17. מלשון "וגטעתי
בהם עץ כל פרי" (קהלת ב, ה). 18. תהלים קד, יד. 19. ישעיה נה, י.
20. שם מ, כד.